

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 4, 2021 | 29.04.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.4.111](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.4.111)

УДК 330.33

*Ю. В. Штык,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки та бізнес-технологій,
Національний авіаційний університет, м. Київ
ORCID ID: 0000-0002-3988-6641*

РОЗВИТОК ТА ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ БІЗНЕС-СТРУКТУР: ФІНАНСОВА, ІНВЕСТИЦІЙНА, ЕКОСИСТЕМНА СКЛАДОВА

*Yu. Shtyk
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of economic and
business-technology, National Aviation University*

DEVELOPMENT AND USE OF POTENTIAL BUSINESSES: FINANCIAL, INVESTMENT, ECOSYSTEM COMPONENT

У статті розглянуто теоретико-методичних аспектів розвитку та використання фінансово-інвестиційного потенціалу підприємницьких структур та надано пропозиції щодо удосконалення розвитку та використання фінансової, інвестиційної, екосистемної складових потенціалу. Досліджено поняття фінансово-інвестиційного потенціалу, що дозволило уточнити цей термін. Запропонувати використання дефініції «екосистемний потенціал» як можливість бізнес-структури мобілізувати сукупність природних ресурсів та екосистемних послуг і з максимальною ефективністю їх використовувати задля отримання соціо-економічної вигоди та забезпечення сталого розвитку. Встановлено, що фінансово-інвестиційний потенціал бізнес-структур має подвійне значення: як можливість фінансування діяльності, яка реалізується за допомогою ресурсного потенціалу, а також як можливість фінансування інвестиційних проектів для вдосконалення розвитку бізнес-структури, що має збільшити екосистемний потенціал підприємства у майбутньому. Сформовано джерела фінансово-інвестиційного і екосистемного потенціалу, яке відбувається у процесі відтворення сучасної господарської діяльності економічних суб'єктів господарювання.

The development of a socially-oriented market economy in Ukraine objectively necessitates the development of an effective mechanism for financial and investment management of industrial enterprises, taking into account ecosystems. After all, even with the high attractiveness of certain industries, the activities of economic entities have significant problems in attracting and making investments due to their environmental pollution. This discrepancy arose due to the desire of investors to socially responsible business structures, which does not contribute to solving the strategic task - to obtain competitive advantages and sustainable development of enterprises in the future on the basis of effective financing and investment.

The purpose of the article is to substantiate the proposal to improve the development and use of financial and investment potential of business structures, taking into account the ecosystem component.

Theoretical and methodological aspects of development and use of financial and investment potential of business structures and proposals to improve the development and use of financial, investment, ecosystem components, it is necessary to summarize the following: sustainable development of business structures is impossible without the development of ecosystem potential as part of the resource, study of financial and investment potential, ecosystem potential as an opportunity for the business structure to mobilize a set of natural resources and ecosystem services and use them with maximum efficiency to obtain socio-economic benefits and ensure sustainable development. Therefore, the financial and investment potential of business structures has a double definition, which is due to the possibility of financing activities based on existing resource potential, and the possibility of financing investment projects aimed at improving enterprise development and thus increase its ecosystem potential in the future. The formation of sources of financial, investment and ecosystem potential occurs in the process of reproduction of economic activity of economic entities.

Ключові слова: *бізнес-структура; екосистема; екосистемний потенціал; екосистемна послуга; потенціал; розвиток; фінансово-інвестиційний потенціал.*

Keywords: *business structure; ecosystem; ecosystem potential; ecosystem service; potential; development; financial and investment potential.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Розвиток соціально-орієнтованої ринкової економіки в Україні об'єктивно обумовлює необхідність розробки ефективного механізму фінансово-інвестиційного менеджменту промислових підприємств з урахуванням екосистем. Адже навіть при високій привабливості окремих галузей, у діяльності суб'єктів господарювання наявні значні проблеми щодо залучення та здійснення інвестицій через забруднення ними навколишнього середовища. Така невідповідність виникла через прагнення інвесторів до соціально-відподальних бізнес-структур, що не сприяє вирішенню стратегічного завдання – отримання конкурентних переваг та сталого розвитку підприємств у майбутньому на основі ефективного фінансування та реалізації інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні питання розвитку та використання фінансового, інвестиційного та екосистемного потенціалу у своїх працях зарубіжні вчені: Г. Александер, Дж. Бейлі, Е. Боді, Л. Гітман, Е. Дж. Долан, А. Кейн, Д. Ліндсей, А. Дж. Маркус, Ю Ши Мінг, С. Е. Харгітей, Ф. Фабоцци, У. Шарп та інші. Проблематиці фінансово-інвестиційного аналізу підприємств присвятили свої наукові праці провідні вчені України та країн СНД: М. Д. Білик, І. О. Бланк, В. В. Бочаров, В. В. Зимовець, Л.Л. Ігоніна, А.А. Пересада, В. П. Попков, В. П. Семенов, О. О. Смірнова, Е. Ю. Терещенко, В. Г. Федоренко, А. В. Череп, В. Я. Шевчук, В. В. Шеремет та інші. Незважаючи на розмаїття наукових поглядів щодо сутності, теорії і практики фінансово-інвестиційного потенціалу підприємницьких структур та її удосконалення, питання екосистемного потенціалу залишаються не вивченими українською економічною наукою.

Формулювання цілей статті. Метою є обґрунтування пропозиції щодо удосконалення розвитку та використання фінансового та інвестиційного потенціалу бізнес-структур з урахуванням екосистемної складової.

Виклад основного матеріалу дослідження. «В етимологічному значенні термін «потенціал» походить від латинського potential означає «потужність, сила» і «приховані можливості», які в господарській практиці завдяки праці можуть стати реальністю» [1, с. 65]. В узагальнюючому вигляді потенціал розглядають як засоби, запаси та джерела, які є в наявності та можуть бути мобілізовані для досягнення визначеної мети, виконання виробничої програми і розв'язання існуючих проблем [1, с. 74].

«Потенціал підприємства свідчить не тільки про наявність можливостей реалізації сформульованих завдань, а й про використання цих можливостей для досягнення визначеної мети» [2, с. 265]. Інформаційний пошук показав, що існують різні підходи до визначення поняття «потенціал підприємств» та виокремлення його видів. З результатів проведеного дослідження стало відомо, що більшість науковців поняття потенціалу підприємства асоціюють з ресурсами. Деякі з науковців обмежуються тільки даним аспектом у визначенні потенціалу. Інші розуміють, що ресурсне забезпечення не відіграє вирішальної ролі без його перетворення з метою створення прибутку підприємства. В той же час доречним є зауваження Федосова В., Опаріна В. та Львовчкіна С., які визначають, що «ресурси не є самоціллю, а засобом реалізації мети діяльності економічної»

системи, що полягає в максимізації виробництва товарів та послуг [3, с.24]. Потенціал підприємства можна представити як джерела підприємства, які спрямовані на досягнення певної мети в його діяльності.

«Структура потенціалу підприємства характеризується значною кількістю складових, до яких відносяться об'єктні (виробничий, фінансовий, інвестиційний потенціали) і суб'єктні (маркетинговий, науково-технічний, інформаційний). Вони тісно перетинаються між собою, проте максимально можливе виявлення і використання резервів по кожному з напрямків є імпульсом розвитку підприємства в цілому» [4, с.56].

Тож, функціонування та розвиток будь-якого суб'єкта господарювання є можливим лише за наявності певного потенціалу, перш за все фінансового та інвестиційного.

Серед науковців не існує єдиної позиції стосовно «сутності поняття «фінансовий потенціал підприємства», його формування та використання. Зазначимо, що у більшості сучасних публікацій автори ототожнюють фінансовий потенціал з фінансовими ресурсами підприємства» [5, с. 10; 6, с. 17]. Хоч ці два терміна і близькі за змістом, але не ідентичні. Фінансові ресурси завжди розглядають як складову фінансового потенціалу, одним словом, як грошові доходи і накопичення, які отримуть підприємницькі структури від використання наявних ресурсів (трудових та матеріальних). Загалом, під поняттям фінансового потенціалу пропонуємо вважати сукупність можливостей підприємницької структури, що визначаються формуванням та використанням фінансових ресурсів, які мають приносити дохід у певний період діяльності.

На жаль, відсутнє й єдине визначення дефініції «інвестиційний потенціал», повністю не встановлене його місце у загальній структурі потенціалу і функції під час побудови стратегії розвитку підприємницької структури. Економіст О.С. Федонін трактує «інвестиційний потенціал як головну складову фінансового потенціалу, розуміючи під ним можливості для здійснення простого і розширеного відтворення» [7, с. 14]. На думку інших вчених: «інвестиційний потенціал виступає в ролі сукупного інвестиційного попиту, який характеризується тим, що власники інвестиційних ресурсів мають накопичений капітал, але не перетворюють його по тим або іншим причинам у реальну пропозицію капіталу; це джерело для майбутнього інвестування, а також, що під інвестиційним потенціалом необхідно розуміти сукупність наявних матеріальних, нематеріальних, трудових та організаційно-управлінських ресурсів підприємства, що характеризує його спроможність прийняти та освоїти інвестиційні кошти» [8, 9, 10].

Суходеев Д.В. зазначав, що «фінансовий потенціал – це сукупність власних і залучених фінансових ресурсів, спрямованих на ефективний соціально-економічний розвиток, які забезпечують фінансову стабільність і виконання стратегічно важливих завдань» [11]. Бланк І. О. під фінансовим потенціалом розумів «характеристику фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості і кредитоспроможності» [12, с. 107]. Булатова Ю. І. встановив, що фінансовий потенціал – це «сукупність накопичених, залучених і створених в результаті господарської діяльності фінансових ресурсів, що обумовлюють досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку» [13]. Ісаєв Е. А. вважав фінансовим потенціалом - «здатність фінансової системи формування сукупного потенціалу фінансових ресурсів» [14, с. 72]. Старовойтов М. К., Фомін П. А. фінансовим потенціалом називали «відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату, характеристика фінансової незалежності підприємства, його фінансової стійкості і кредитоспроможності» [15, с. 29]. Кунцевич В. О. досліджував фінансовий потенціал як «здатність до оптимізації фінансової системи із залученням та використанням фінансових ресурсів» [16, с. 123]. Кирилова Л. І., Тодорова Д. Д. розглядали фінансовий потенціал як «сукупність взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих елементів, які надають можливість для досягнення запланованих фінансових результатів в поточному періоді» [17, с. 299].

Поняття «інвестиційного потенціалу» розглядало теж багато науковців. Одні з яких вважали, що «інвестиційний потенціал – це набір умов, інтелектуальних та матеріальних благ, які забезпечують інвестиційну діяльність і обмежують долю ризику інвестування» [18] та надавали інші визначення (рис. 1).

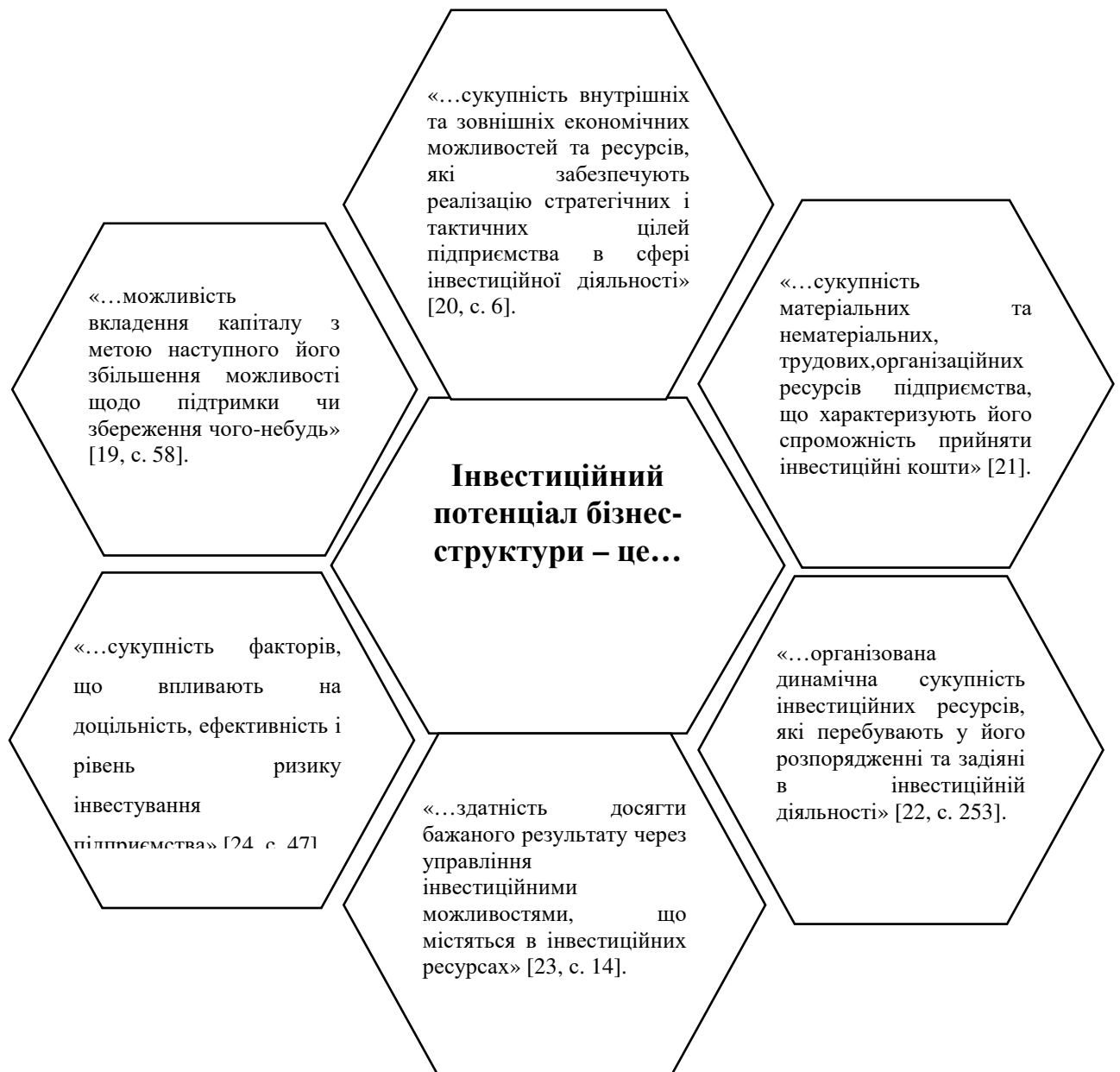

Рис. 1. Підходи до визначення поняття «інвестиційний потенціал бізнес-структури»

Джерело: складено автором

Проведене дослідження доводить, що фінансовий потенціал забезпечує можливість трансформації ресурсного, виробничого, інноваційного, інвестиційного, маркетингового, організаційно-управлінського потенціалів у фінансові результати діяльності та використовується для досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства. Безліч визначень сутності дефініції «інвестиційний потенціал підприємства» пояснюється тим, що кожен дослідник визначав це поняття відповідно до окремих аспектів вивчення її розвитку, формування та використання. Здійснивши аналіз вищенаведених визначень «інвестиційний потенціал підприємства», необхідно виділити два підходи до тлумачення.

Перший базується на сприйнятті інвестиційного потенціалу як ресурсної сукупності, тоді як другий вказує на можливість використання ресурсів.

Тож, узагальнення економічної літератури дає змогу виділити наступні підходи тлумачення дефініції «інвестиційний потенціал»:

- належним чином упорядкована сукупність інвестиційних ресурсів;
- сукупність інвестиційних можливостей підприємства, використання яких спрямоване на досягнення цілей його інвестиційної стратегії;
- наявні і приховані можливості підприємства для здійснення простого і розширеного відтворення;
- сукупний інвестиційний попит;
- сукупність організованих певних соціально-економічних ресурсів, які перебувають у взаємозв'язку та можуть, за певних діючих внутрішніх і зовнішніх факторів інвестиційного середовища, бути спрямовані на досягнення стратегічних цілей інвестиційної діяльності» [25].

Розглядаючи окремо визнані складові потенціалу підприємства, слід відмітити, що «під фінансовим потенціалом розуміють здатність наявних ресурсів приносити доходи підприємству в певний момент часу» [25]; а «під інвестиційним потенціалом розуміється максимально можливий обсяг зовнішніх (банківські позики і кредити, випуск цінних паперів та ін.) – і внутрішніх (амортизаційні відрахування, нерозподілений прибуток і т. д.) інвестиційних ресурсів, акумульованих на підприємстві, який створюється з метою накопичення і дозволяє досягти очікуваного результату при наявних можливостях» [26, с. 52]. Таким чином, на підставі результатів аналізу літературних джерел було встановлено, що фінансовий і інвестиційний потенціали потрібно розглядати як єдине поняття, що обумовлено сукупністю загальних характеристик та принципів (джерела формування, суб'єкти, об'єкти, структура і т. д.). Тож, під фінансово – інвестиційним потенціалом слід розуміти можливість підприємницької структури не тільки мобілізувати сукупність власних фінансових і інвестиційних ресурсів, та й з максимальною ефективністю їх використовувати задля отримання економічної вигоди та забезпечення її сталого розвитку.

Сталий розвиток підприємницьких структур неможливий без розвитку екосистемного потенціалу як частини ресурсного. Турило А.М., Богачевська А.В. зазначають, що потрібно окремо визначати екологічний потенціал як залежність від наявності прородоохоронних технологій [27]. Суска А.А. у наукових працях розглядає соціо-екологічний потенціал та зазначає, що це частина етноприродного і економічного стану, соціально-екологічні можливості (ресурс), які можуть набути форми товару, якщо на них існує (сформовано) попит (маркетингове середовище [28]). За змістом екологічний потенціал визначається як прояв комплексу можливостей (функцій), що дає змогу створювати сприятливі умови для існування і розвитку екосистем. Екосистемні послуги тісно пов'язані з соціальним потенціалом, який визначається здатністю екосистем створювати сприятливі умови для життя і діяльності людини, адже негативи в розвитку природного середовища обов'язково впливають на людину як складник природи, і, навпаки, прояв соціальних функцій, наприклад, у плані екосистемних послуг може негативно вплинути на екосистеми вцілому. [28]. Екосистемні послуги – один із провідних елементів екосистемного підходу до управління економічними суб'єктами на місцевому рівні [29].

Патокою І. було встановлено, що з екосистемного погляду збитки можуть виникнути внаслідок знищення елементів довкілля, його забруднення викидами, стоками, відходами, виснаження природних комплексів, нераціонального використання природних ресурсів, порушення екологічних зв'язків у середовищі існування живих організмів, у тому числі людини [30]. Тому для розвитку екосистемного потенціалу необхідно враховувати закономірності, що лежать в основі функціонування природних біогеоценозів. Збитки вважаються несуттєвими, якщо вони не перевищують поріг чутливості екосистеми та її стійкості.

Таким чином, необхідно запропонувати під екосистемним потенціалом розуміти можливість бізнес-структури мобілізувати сукупність природних ресурсів та екосистемних послуг і з максимальною ефективністю їх використовувати задля отримання соціо-економічної вигоди та забезпечення сталого розвитку.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. На підставі дослідження теоретико-методичних аспектів розвитку та використання фінансово-інвестиційного потенціалу підприємницьких структур та пропозицій щодо удосконалення розвитку та використання фінансової, інвестиційної, екосистемної складових потенціалу, необхідно узагальнити наступне: дослідження поняття фінансово-інвестиційного потенціалу дозволить уточнити зазначений термін та запропонувати використання дефініції «екосистемний потенціал» як можливість бізнес-структури мобілізувати сукупність природних ресурсів та екосистемних послуг і з максимальною ефективністю їх використовувати задля отримання соціо-економічної вигоди та забезпечення сталого розвитку. Тож, фінансово-інвестиційний потенціал бізнес-структур має подвійну визначеність, яка обумовлена як можливістю фінансування діяльності, що реалізується на підставі існуючого ресурсного потенціалу, так і можливістю фінансування інвестиційних проєктів, спрямованих на вдосконалення розвитку підприємства і тим самим на збільшення його екосистемного потенціалу в майбутньому. Формування джерел фінансово-інвестиційного та екосистемного потенціалу відбувається в процесі відтворення господарської діяльності економічних суб'єктів господарювання.

Список літератури.

1. Антошишина Н.І. Дослідження трансформації поняття «потенціал підприємства» з урахуванням історичного та сутнісного аспекту. *Сучасні тенденції та проблеми управління: Вісник КНУТД*. №6 (93).2015. С. 64-75.
2. Репіна І. М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. *Вісник Української Академії державного управління при Президенті України*. № 2. 1998. С. 262 – 271.
3. Федосов В., Опарін В., Львовчкін С. *Фінансова реструктуризація в Україні: проблеми і напрями* : [моногр.] за наук. ред. В. Федосова. К. : КНЕУ, 2002. 387 с.
4. Краснокутська П. Дефініція поняття «потенціал підприємства» в контексті розвитку мікроекономічної теорії. *Вісник КНТЕУ*. № 5. 2008. С. 54–64.
5. Егоров П.В., Сердюк-Копчекчи Ю.В. Концепція механізму управління фінансовим потенціалом промислового підприємства. 2014. URL: econindustry.org.
6. Прохорова В.В. Економічний розвиток підприємства: теоретико-методологічний аспект: Монографія. Харків: УкрДАЗТ, 2010. 523 с.
7. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 316 с.

8. Щербатюк О.М. Дефініція "інвестиційний потенціал підприємства": сутність та відмінності. *Ефективна економіка*. 2011. 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_11_17.^[1]_{SEP}
9. Ворсовський О.Л. Теоретико-методичні основи інвестиційного потенціалу підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2007. № 15. С. 8–11.
10. Кучерук Т.Ю. Економічне обґрунтування комплексної оцінки інвестиційного потенціалу авіапідприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2008. №3. С. 11 – 15.
11. Суходеев Д. В. Оценка финансового потенциала. *Журнал «Финансы и кредит»*. 4(532). 2013. С. 24-29.
12. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент: [Навч. посіб.]. К.: Ельга, 2008. 722 с.
13. Булатова Ю.И. Финансовый потенциал региона: содержание и структуры. *Вестник Санкт-Петербургского университета*. №3. 2010. С. 94-97.
14. Исаев Э.А. Финансовый потенциал крупного экономического региона (концепция формирования и регулирования). М.: ЗАО Изд-во «Экономика», 2007. 206 с.
15. Старовойтов М. К. Особенности оценки потенциала промышленных предприятий. *Антикризисное и внешнее управление*. 2006. № 2. С. 27–41.
16. Кунцевич В.О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2004. №7(37). С. 123-130.
17. Кирилова Л. І., Тодорова Д.Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 11. С. 298-302.
18. Матвеев В.В. Маркетинг регіонів: інвестиційні аспекти. Київ: Наук. думка, 2005. 176 с.
19. Гриньова В.М. Інвестування: підручн. К.: Знання. 2008. С. 358.
20. Кучерук Г. Ю., Вовк О. М. Економічне обґрунтування комплексної оцінки інвестиційного потенціалу авіапідприємства. *Економіка.Фінанси.Право*. 2008. №3. С. 6–7.
21. Макух Т. О. Особливості державного регулювання фінансового забезпечення підприємств. *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2012. № 1. С. 235-241. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2012_1_25 (дата звернення: 15.11.2020).
22. Бережна І. Ю. Теоретико-економічні підходи до обґрунтування змісту інвестиційного потенціалу. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. №6. 2010.С. 253 – 258.
23. Нечитайло І. П. Аналіз сучасних підходів до визначення інвестиційного потенціалу регіону. *Финансовые рынки и ценные бумаги*. №24. 2010.С. 13-19.
24. Мордвинцев А. И., Сазонов С. П. Анализ и пути совершенствования инвестиционного регионального климата. *Региональная экономика: теория и практика*. №8(335). 2014. С. 44-51.
25. Білік М.Д., Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навч. посібн. К.: Вид-во КНЕУ, 2005. 592 с.
26. Ковальчук Т.М. Фінансовий аналіз у системі управління реальними інвестиціями: монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. - 246 с.
27. Турило А.М., Богачевська А.В. Потенціал підприємства: сутність, класифікація, види. *Бізнес Інформ*. №2. 2014. С. 259-263.
28. Суска А.А. Визначення й обґрунтування соціально-екологічного потенціалу лісу в контексті становлення ринку соціально-екологічних послуг. *Глобальні та національні проблеми економіки. Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. Випуск 20. 2017. С. 727-730.
29. Convention on Biological Diversity. (2000). Decisions adopted by the conference of the parties to the Convention on Biological Diversity at its Fifth Meeting Nairobi, Kenya; 15-26 May 2000. URL: <https://www.cbd.int/doc/decisions/COP-05-dec-en.pdf>.
30. Патока І. Упорядкування методів екосистемного визначення збитків від негативних наслідків господарювання на місцевому рівні. *Економіка природокористування і сталий розвиток. Проблеми теорії та методології*. 2019. С. 56-62.

References.

1. Antoschyshyna, N.I. (2015), "Research of transformation of the concept of "enterprise potential" taking into account the historical and essential aspect", *Suchasni tendentsii ta problemy upravlinnia: Visnyk KNUTD*, vol. 6 (93), pp. 64–75.
2. Riepina, I.M. (1998), "The business potential: methodology assessment and management", *Visnyk Ukrain's'koi Akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*, vol. 2, pp. 262–271.
3. Fedosov, V. and Oparin, V. (2002), *Finansova restrukturyzatsiia v Ukraini: problemy i napriamy: monohr.* [Financial restructuring in Ukraine: problems and directions: monograph], KNEU, Kyiv, Ukraine.
4. Krasnokuts'ka, P. (2008), "Definition of the concept of "enterprise potential" in the context of the development of microeconomic theory", *Visnyk KNTEU*, vol. 5, pp. 54–64.
5. Ehorov, P.V. and Serdiuk-Kopchekchy, Yu.V. (2014), "The concept of the mechanism of management of financial potential of the industrial enterprise", [Online], available at: <http://www.econindustry.org>. (Accessed 19 March 2021).

6. Prokhorova, V.V. (2010), *Ekonomichnyj rozvytok pidpriemstva: teoretyko-metodolohichnyj aspekt: monohrafiia*. [Economic development of the enterprise: theoretical and methodological aspect: monograph], UkrDAZT, Kharkiv, Ukraine.
7. Fedonin, O.S. (2004), *Potentsial pidpriemstva: formuvannia ta otsinka: navch. posib*. [The potential of the enterprise: formation and evaluation: textbook. manual], KNEU, Kyiv, Ukraine.
8. Scherbatiuk, O.M. (2011), "Definition of "investment potential of the enterprise": essence and differences", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua> (Accessed 10 March 2021).
9. Vorsovs'kyj, O.L. (2007), "Theoretical and methodological bases of investment potential of enterprises", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 15, pp. 8–11.
10. Kucheruk, T.Yu. (2008), "Economic justification of a comprehensive assessment of the investment potential of the airline", *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 3, pp. 11–15.
11. Sukhodeev, D.V. (2013), "Assessment of financial potential", *Zhurnal "Fynansy y kredyt"*, vol. 4, pp. 24–29.
12. Blank, I.O. (2008), *Finansovyj menedzhment: Navch. posib. [Financial management: textbook manual]*, El'ha, Kyiv, Ukraine.
13. Bulatova, Yu.Y. (2010), "Financial potential of the region: content and structures", *Vestnyk Sankt-Peterburshskoho unyversyteta*, vol. 3, pp. 94–97.
14. Isaev, E.A. (2007), *Finansovyj potencial krupnogo jekonomicheskogo regiona (konceptija formirovaniya i regulirovaniya)*. [Financial potential of a large economic region (concept of formation and regulation)], ZAO Izd-vo «Jekonomika», Moscow.
15. Starovojtov, M.K. (2006), "Features of assessing the potential of industrial enterprises", *Antykryzysnoe y vneshnee upravlenye*, vol. 1, pp. 27–41.
16. Kuntsevych, V.O. (2004), "The concept of financial potential of enterprise development and its evaluation", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 7, pp. 123–130.
17. Kyrylova, L.I. and Todorova D.D. (2012), "The financial potential of the enterprise and its components", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 11, pp. 298–302.
18. Matvieiev, V.V. (2005), *Marketynh rehioniv: investytsijni aspekty*. [Marketing of regions: investment aspects], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.
19. Hrynyova, V.M. (2008), *Investuvannia: pidruchn.* [Investing: textbook], Znannia, Kyiv, Ukraine.
20. Kucheruk, H.Yu. and Vovk, O.M. (2008), "Economic justification of a comprehensive assessment of the investment potential of the airline", *Ekonomika.Finansy.Pravo*, vol. 3, pp. 6–9.
21. Makukh, T.O. (2012), "Features of state regulation of financial support of enterprises", *Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noho unyversytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy*, vol. 1, pp. 235–241.
22. Berezha, I.Yu. (2010), "Theoretical and economic approaches to substantiation of the content of investment potential", *Derzhava ta rehiony.Seriia: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol. 6, pp. 253–258.
23. Nechytajlo, I.P. (2010), "Analysis of modern approaches to determining the investment potential of the region", *Fynansovye rynky y tsennye bumahy*, vol. 24, pp. 13–19.
24. Mordvincev, A.I. and Sazonov, S.P. (2014), "Analysis and ways to improve the regional investment climate", *Regional'naja jekonomika: teorija i praktika*, vol. 8, pp. 44–51.
25. Bilyk, M.D. and Pavlovska, O.V. (2005), *Finansovyj analiz: navch. posibn.* [Financial analysis: textbook.manual], Vyd-vo KNEU, Kyiv, Ukraine.
26. Kovalchuk, T.M. (2011), *Finansovyj analiz u systemi upravlinnia real'nymy investytsiamy: monohrafiia*. [Financial analysis in the real investment management system: monograph], Chernivets'kyj natsional'nyj unyversytet, Chernivci, Ukraine.
27. Turylo, A.M. and Bohachevs'ka, A.V. (2014), "Enterprise potential: essence, classification, types", *Biznes Inform*, vol. 2, pp. 259–263.
28. Suska, A.A. (2017), "Definition and substantiation of social and ecological potential of the forest in the context of formation of the market of social and ecological services", *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky. Ekonomika pryrodokorystuvannia ta okhorony navkolyshn'oho seredovyscha. Mykolaivs'kyj natsional'nyj unyversytet imeni V.O. Sukhomlyns'koho*, vol. 20, pp. 727–730.
29. Convention on Biological Diversity (2000). "Decisions adopted by the conference of the parties to the Convention on Biological Diversity at its Fifth Meeting Nairobi, Kenya; 15-26 May 2000", available at: <https://www.cbd.int/doc/decisions/COP-05-dec-en.pdf>. (Accessed 10 March 2021).
30. Patoka, I. (2019), "Streamlining the methods of ecosystem determination of losses from the negative consequences of management at the local level", *Ekonomika pryrodokorystuvannia i stalyj rozvytok. Problemy teorii ta metodolohii*, vol. 2, pp. 56–62.